

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Західноукраїнський національний університет

Соціально-гуманітарний факультет

Кафедра психології та соціальної роботи

КАРПЕЦЬ Янна-Іванна Романівна

«Проста мова» як соціально-психологічний інструмент інклюзії дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування / "Plain language" as a socio-psychological tool for the inclusion of orphans and children deprived of parental care

спеціальність 231 Соціальна робота

освітньо-професійна програма Соціальна робота

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка

групи __СРзм-21

Я.-І. Р.Карпець

науковий керівник:

к.е.н., доцент

С.М. Миколюк

Кваліфікаційну роботу

допущено до захисту

«__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

_____ **А.Н. Гіряк**

Тернопіль – 2023

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Розділ 1 Теоретичні та методологічні засади простої мови - як соціально-психологічного інструменту інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	7
1.1. Концепт простої мови та безбар'єрності в теорії та практиці інклюзії.....	7
1.2. Соціально-психологічні аспекти використання простої мови в процесі інтеграції дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	18
Висновки до Розділу 1	27
Розділ 2 Соціально-психологічні аспекти використання простої мови в інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.....	29
2.1. Інклюзія дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.....	29
2.2. Ефективність застосування простої мови для комунікації з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування	34
Висновки до Розділу 2	41
Розділ 3 Дослідження використання простої мови - як соціально-психологічного інструменту інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	43
3.1. Емпіричне дослідження вивчення впливу використання простої мови на психосоціальний розвиток та інклюзію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування	43
3.2. Практичні рекомендації впровадження простої мови як інструменту інклюзії дітей	50
Висновки до Розділу 3	59
ВИСНОВКИ.....	61

ВСТУП

Актуальність проблеми. Проста мова є спеціально адаптованим видом мовлення, спрямованим на полегшення розуміння текстів для людей із різними видами обмежень у розумінні або сприйнятті інформації. Основна мета простої мови – зробити інформацію доступною та зрозумілою для широкого кола аудиторії. Її особливості включають використання простих слів, коротких речень, уникання складних граматичних конструкцій та спеціалізованої термінології. Це дозволяє зменшити бар'єри у сприйнятті текстів людьми з різними видами обмежень, такими як розумові або комунікативні складності.

Використання простої мови є надзвичайно важливим для спілкування з аудиторією, яка має обмеження у розумінні текстів або у висловлюванні власних думок. Особливо це стосується дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Застосування простої мови як інструменту спілкування з цією аудиторією допомагає забезпечити їм доступ до інформації, навчальних матеріалів та послуг, які можуть бути недоступними через складності в розумінні загальної мовленнєвої практики. Такий підхід сприяє більшій інтеграції цих дітей у суспільство та дозволяє їм брати участь у різних сферах життя більш повноцінно.

Використання простої мови має значний вплив на соціальну та психологічну адаптацію дітей, які переживають складні життєві обставини, особливо на тлі їхньої інтеграції в соціум. Роль простої мови полягає в тому, щоб створювати сприятливі умови для їхнього успішного соціального включення. Спрощена мова відкриває можливості для ефективного спілкування та розуміння серед дітей, які знаходяться у важких життєвих обставинах, де соціальне включення у повсякденну взаємодію є важливим аспектом їхнього розвитку. Здатність використовувати просту мову допомагає зменшити бар'єри у сприйнятті інформації, сприяє більш ефективній комунікації та сприйняттю навколишнього середовища. Це особливо важливо для дітей, які пережили стресові ситуації, втрати або інші складні обставини, оскільки проста мова може створити безпечне та зрозуміле середовище для них. Вона дозволяє зберігати

довіру та сприяє формуванню стійкого психологічного клімату для їхнього подальшого розвитку та включення в соціум.

Проста мова також сприяє психологічній адаптації, оскільки полегшує сприйняття інформації та допомагає виробляти навички самостійного функціонування. Це може стати ключовим моментом для успішної інтеграції в соціум дітей-сиріт, сприяючи їхньому самовизначенню та підвищенню самооцінки. Адже, соціально-психологічні аспекти використання простої мови зумовлюються її здатністю створювати доступне та зрозуміле середовище для дітей у складних життєвих обставинах. Це сприяє їхній соціальній адаптації, психологічній стійкості та успішній соціальній інтеграції.

Застосування простої мови в контексті цієї категорії дітей може стати ефективним інструментом для полегшення їх соціального включення та розвитку. Проста мова дозволяє зрозуміло та доступно комунікувати з ними, що створює сприятливі умови для їхнього навчання, взаємодії з оточуючим середовищем та розвитку соціальних навичок. Використання простої мови спрощує сприйняття інформації, що є важливим аспектом для дітей, які пережили стресові ситуації чи перебувають у важкому становищі. Це може стати ключем до створення позитивного середовища для їхнього розвитку, підвищення самооцінки та відчуття приналежності до соціуму.

Отже, інклюзія дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, передбачає створення умов для повноцінного життя цієї категорії дітей в суспільстві. Використання простої мови може бути ефективним інструментом для сприяння їхньому соціальному та психологічному розвитку, полегшуючи сприйняття інформації та сприяючи їхній інтеграції в соціум.

Метою дипломної роботи: дослідження теоретичних та розробка практичних рекомендацій щодо використання простої мови - як соціально-психологічного інструменту інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Досягнення поставленої мети вимагає вирішення наступних завдань:

- 1) дослідити теоретичні та методологічні засади простої мови - як соціально-психологічного інструменту інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 2) проаналізувати соціально-психологічні аспекти використання простої мови в інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 3) провести емпіричне дослідження вивчення впливу використання простої мови на психосоціальний розвиток та інклюзію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- 4) розробити практичні рекомендації впровадження простої мови як інструменту інклюзії дітей.

Об'єктом дослідження є інклюзія дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Предметом дослідження є проста мова - як соціально-психологічний інструмент інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Методи дослідження систематизація, порівняльний аналіз, факторний аналіз, узагальнення, анкетування.

Апробація. Робота пройшла апробацію на II Міжнародній науково-практичній конференції «Психосоціальні ресурси особистісного та соціального розвитку в епоху глобалізації» (Тернопіль, 03-04.11.2023р.) та на XXVI Всеукраїнській щорічній науково–практичній конференції «Могилянські читання–2023: досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні: глобальний, національний та регіональний аспекти» присвячена всесвітньому дню науки в ім'я миру та розвитку (Миколаїв, 06-10.11. 2023 р.).

Структура роботи впливає із логіки дослідження і містить вступ, три розділи, висновки до кожного розділу та до роботи загалом, список використаної літератури із 68 літературних джерел, 3 таблиці.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОСТОЇ МОВИ - ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ ІНКЛЮЗІЇ ДІТЕЙ-СИРИТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ШКЛУВАННЯ

1.1. Концепт простої мови та безбар'єрності в теорії та практиці інклюзії

Право на інклюзію та соціальне включення є неодмінною складовою прав людини. Кожен індивід має право на повну рівність у суспільстві та повне користування його ресурсами та благами. Ця ідея закріплена в численних міжнародних правових документах, зокрема, в Загальній декларації прав людини [20]. Однак, навіть у високорозвиненому світі, люди продовжують стикатися з перешкодами, які обмежують їх доступ до громадянських, політичних, економічних, соціальних, культурних та розвиткових прав. Особливо вразливі перед цими проблемами є люди з інвалідністю через все ще існуючу дискримінацію та упередження в суспільстві, а також через недостатність законодавства, яке не забезпечує їхні права відповідно до міжнародних стандартів та принципів прав людини. Як результат, недоступне середовище позбавляє людей з інвалідністю їхнього права на рівність, гідність та свободу, сприяючи постійному відчуженню та соціальній відокремленості. Особливий акцент у цьому контексті робиться на соціальній виключеності, яка вказує на обмеження доступу різних соціальних груп або окремих осіб до інституцій, що розподіляють ресурси. Вона підкреслює, що індивіди лишаються позбавленими ряду прав, таких як право на безпечне та здорове середовище, доступ до якісної медичної допомоги, якісної освіти, політичної участі, економічної продуктивності, захист від безробіття та достойного старості [2]. У загальному контексті соціальна виключеність означає, що людина не бере участі в ключових аспектах та виданнях суспільної діяльності [36, с. 66-67]. Отже, набуває актуальності питання подолання труднощів та бар'єрів, які заважають реалізації їхніх прав та ускладнюють доступ до різних соціальних благ. Значущим є

створення безбар'єрного середовища та розповсюдження ідеї безбар'єрності як філософського та соціального принципу.

Засвідчено в літературі, що проблема соціальної інклюзії та пов'язані з нею питання належать до предмету дослідження вчених з різних галузей наукового знання, таких як соціологія, юриспруденція, філософія, педагогіка, психологія та інші. Дослідження адаптації та інтеграції людей з інвалідністю в суспільство вивчають такі вчені, як О. Безпалько, М. Гавриш, А. Капська, Н. Мирошніченко, Г. Першко. Питання створення безбар'єрного інклюзивного простору в освіті досліджують Р. Вайнола, В. Гайдукевич, Е. Музафарова, С. Чечета. Соціальна інклюзія та ексклюзія є предметом досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів, таких як Н. Ільченко, С. Оксамитна, Ю. Савельєв, В. Хмелько, Д. Голдберг, Е. Данієлс, Р. Картер, Ф. Крид, Р. Мейо, М. Олсон, Т. Парсонс.

Україна, незважаючи на значні зусилля в напрямку впровадження інклюзивних принципів, поки що розташовується на початковому етапі формування безбар'єрного середовища, і не можна очікувати швидких результатів. Наприклад, у США цей процес зайняв майже 30 років. З урахуванням цього, актуальним і вчасним є аналіз поняття безбар'єрності в контексті потреб інклюзивного суспільства в Україні, а також вивчення світового досвіду впровадження безбар'єрності.

Першим важливим кроком у сприянні ідеї безбар'єрності в сучасному суспільстві була прийнята резолюція 31/123 Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1976 року, яка встановила 1981 рік Міжнародним роком людей з інвалідністю. Це значуще подія відзначилася як важливий момент у довгостроковій боротьбі за визнання прав людей з інвалідністю, краще розуміння їхніх потреб та оцінку їхнього потенціалу.

Після Міжнародного року людей з інвалідністю була введена Всесвітня програма дій щодо людей з інвалідністю, яку прийняла Генеральна Асамблея ООН 3 грудня 1982 року (Резолюція 37/52). У тій же день у Резолюції 37/53 Генеральна Асамблея ООН найменувала 1983-1992 роки десятиліттям людей з інвалідністю. Ці ініціативи значно підсилили громадську, юридичну та соціальну

активність на міжнародному, регіональному та національному рівнях у питанні захисту прав людей з інвалідністю [61].

У контексті зазначених законодавчих ініціатив сформулювалася концепція безбар'єрності (barrier-free), яка визначається як філософія суспільства, де відсутні будь-які обмеження, і кожному членові цього суспільства забезпечено комфортні умови [62]. Поряд із термінами "безбар'єрність" та "безбар'єрне середовище," також активно використовуються інші дефініції, такі як "доступність," "приспосована архітектура," "універсальний дизайн," "безперешкодний доступ," "інклюзивне планування," та інші [8]. Довгий час безбар'єрність асоціювалася виключно з подоланням фізичних бар'єрів та перешкод. Однак, бар'єри можуть бути різноманітними, включаючи ускладнену доступність до громадських та житлових будівель, а також до працевлаштування чи культурних заходів. Помилковою є думка, що бар'єри стосуються лише певних груп населення, таких як люди з інвалідністю. Насправді кожна людина може зіткнутися з бар'єрами у різний період свого життя, тому поняття безбар'єрності є значно ширшим і стосується всього суспільства.

За кордоном усвідомлення необхідності створення безбар'єрного середовища прийшло після Другої світової війни, коли з'явилося багато людей з різними фізичними та психічними порушеннями. На початку 1950-х років у Раді Європи була створена комісія, що займалася розв'язанням питань, пов'язаних із створенням довкілля, що відповідає потребам людей з обмеженими можливостями.

Важливим кроком у вирішенні проблеми доступності став громадський рух "the barrier-free movement," який виник у 1950-х роках у США як реакція на вимоги ветеранів-інвалідів В'єтнамської війни щодо надання їм можливості здобувати освіту та працевлаштування на рівних умовах з іншими громадянами. Це призвело до визнання фізичних бар'єрів у навколишньому середовищі серйозною проблемою, що обмежує можливості маломобільних груп населення. В результаті цього, уряд США виконував значну роботу по удосконаленню

законодавства, пов'язаного з адаптацією середовища до потреб людей з обмеженими можливостями.

Трансформація суспільного простору у напрямі його безбар'єрності для людей з інвалідністю обумовлена кількома факторами, такими як активна діяльність громадських рухів, зростання наукового інтересу до дослідження інвалідності, суттєві зміни в законодавстві, реалізація соціальних програм та вплив впливових осіб у владній ієрархії. Процес усвідомлення суспільством наявності бар'єрів, які обмежують можливості реалізації соціальних потреб людей з інвалідністю на рівних умовах з іншими членами суспільства, відображає сутність поняття "бар'єризація інвалідності." Це є процесом усвідомлення суспільством обмежень (бар'єрів), які заважають задоволенню зростаючих соціальних потреб людей з інвалідністю [21].

Соціальна політика стосовно людей з інвалідністю спочатку базувалася на концепції нормалізації чи мейнстрімінгу. За цією концепцією, норма розглядалася як позитивне явище, а нездатність людини з порушенням стану і функцій організму в достатній мірі адаптуватися до стандартів домінуючої культури і слідувати їм розглядалася як "соціальна недостатність." Це призводило до уразливого соціального становища і потреби у соціальному захисті для людей з інвалідністю, а також до поширення негативних стереотипів стосовно їхніх потреб і прав. Виходом з цієї ситуації є формування нормативних соціальних функцій і зв'язків для людей з порушеннями здоров'я. Концепція мейнстрімінгу супроводжується формуванням нормативних соціальних функцій та зв'язків у людей з порушеннями здоров'я [21].

В концепції соціальної інтеграції основним способом реабілітації осіб з інвалідністю є їх об'єднання зі здоровими людьми в процесі спільної діяльності. Збільшуючи обсяг і інтенсивність цих зв'язків і взаємодій, розширюючи рівні управління, суспільство може досягти нового рівня якості інтегрованого соціального світу. Головними показниками такого світу є внутрішня згуртованість субкультур та колективна ідентифікація членів суспільства, які взаємодіють та збагачуються ідеями один одного.

Концепція інклюзії в сучасному суспільстві визнає різноманітність населення та загальну причетність всіх громадян до культури та соціальних практик як ресурс сталого соціального розвитку. Вона наголошує на рівному ставленні до всіх без винятку та сприяє реалізації загальних соціальних цілей, таких як сприятливий статус та самореалізація.

Інклюзія осіб з інвалідністю розглядається як демократична стратегія, яка включає їх в культурний процес та соціальні практики більшості. Це дозволяє їм реалізувати загальні соціальні цілі, такі як покращення їхнього статусу та можливість самореалізації, шляхом різних шляхів та участі у соціокультурних процесах.

Соціальна модель інвалідності, на відміну від медичної моделі, розглядає інвалідність як соціальну конструкцію, яка визначається умовами та факторами соціального середовища. Вона визнає, що багато з проблем, з якими стикаються люди з інвалідністю, спричинені соціальними бар'єрами та обмеженнями, а не обмеженнями їхнього фізичного або психічного стану. Таким чином, соціальна модель визнає права людини та недоторканність її особистості і ставить перед суспільством завдання створити умови для інклюзії всіх громадян та подолання дискримінації і стигматизації.

Загальноприйнятим є твердження, що інвалідність не є результатом лише фізичних чи психічних обмежень, а також наслідком недостатньої доступності та адаптації соціального середовища. Тому суспільство має працювати над створенням сприятливих умов для інклюзії всіх своїх членів, незалежно від їхніх можливостей та потреб.

Питання інвалідності стосується всіх громадян суспільства, оскільки ступінь задоволення їхніх потреб безпосередньо впливає на якість життя і їхню можливість розкрити свій потенціал. Незадоволені потреби можуть негативно впливати на якість життя і благополуччя людей. Таким чином, адаптація середовища з урахуванням потреб уразливих категорій населення, включаючи людей з інвалідністю, є важливим аспектом забезпечення їхніх прав та можливостей.

Інвалідність розглядається як проблема нерівних можливостей, і для вирішення цієї проблеми важливо вирівнювати соціальні ресурси, включаючи доступ до фізичних, соціальних, економічних та інших ресурсів. Це допомагає забезпечити незалежність та самостійність людей з інвалідністю та підтримує їхнє включення у соціальне життя та активну участь у суспільстві.

Проблеми інвалідності також пов'язані з асиметрією в реалізації прав та можливостей, що існують між людьми з інвалідністю та здоровими особами. Бар'єри різного роду, включаючи фізичні, соціальні, економічні та інші, ускладнюють доступ людей з інвалідністю до різних аспектів суспільного життя. Вирішення цих проблем передбачає створення сприятливих умов для інклюзії всіх громадян у суспільні процеси та подолання цих бар'єрів.

Суспільство має працювати над забезпеченням рівних можливостей для всіх своїх членів і подолання нерівності у реалізації прав та можливостей, щоб забезпечити соціальну справедливість та інклюзивний розвиток.

Отже, для більш глибокого розуміння концепції безбар'єрності необхідно розглянути, що бар'єри, які перешкоджають людині в суспільстві, можуть бути різного характеру – фізичними, психологічними або соціальними.

Соціальні бар'єри виникають через негативне ставлення та упередження, які існують в суспільній свідомості щодо людей з інвалідністю. Ці упередження зменшують соціальну взаємодію людей з інвалідністю з навколишнім середовищем та роблять їх інклюзію більш складною. Іноді соціальні бар'єри називаються ментальними бар'єрами або бар'єрами ставлення, оскільки вони відображають ставлення до людей з інвалідністю, що може виявлятися у вигляді недопонимання, співчуття, страху, відрази, глузування, жалю тощо. Ментальні бар'єри можуть бути як колективними, так і особистими. Вони створюють складну ментальну структуру, включаючи такі елементи, як жорсткі межі "Я", нездатність до взаємодії, розподіл довіри та недовіри, інтолерантність, брак емпатії, стійкість ментальних уявлень у реакціях на соціальні зміни, нестачу саморегуляції емоцій і вибору у ситуаціях невизначеності.

Перемога над соціальними бар'єрами – це складне завдання, яке вимагає комплексного підходу. Оскільки інвалідність є інституційним явищем, для створення безбар'єрного середовища необхідно впроваджувати системні зміни на макро- та мікрорівнях, переглядаючи принципи інституційних взаємовідносин у суспільстві у всіх сферах життєдіяльності громадян і компенсуючи недостатні ресурси соціального середовища.

Психологічні бар'єри виникають через емоційний стан людини з інвалідністю, включаючи її віру у власні можливості, самопевність та самооцінку. Ці бар'єри в значній мірі формуються під впливом ставлення інших людей. Негативне ставлення оточуючих може підрізати мотивацію людини з інвалідністю у пошуку свого місця в суспільстві, у самореалізації та саморозвитку.

Фізичні бар'єри виникають через обмеження, з якими стикається людина з інвалідністю на фізичному та природному рівнях. Це охоплює будівлі, дороги, громадський транспорт, парки та нерівний рельєф місцевості. Основні види фізичних бар'єрів включають:

1. Архітектурні бар'єри, пов'язані з недоступністю споруд та будівель для людей з інвалідністю.

2. Бар'єри в громаді, які включають в себе недоступність парків, ігрових майданчиків, шкіл, робочих місць, місць відпочинку та релігійних споруд для людей з інвалідністю.

3. Бар'єри в громадському транспорті та дорожні бар'єри, які ускладнюють доступність транспорту та пересування на вулицях (дорогах) для людей з інвалідністю.

Зробити суспільне середовище менш бар'єрним – важливе завдання, яке передбачає прийняття заходів на рівнях містобудування, інфраструктури та громадського транспорту для забезпечення доступності та комфорту для всіх громадян, включаючи людей з інвалідністю.

У процесі ліквідації фізичних бар'єрів сформулювались три основних підходи до створення доступного середовища: «тотальний» підхід до

трансформації середовища, «об'єктний» підхід та «локальний» підхід. У всіх цих підходах спільною є підтримка конкретного напрямку державної політики, спрямованого на вирішення проблем життєдіяльності людей з інвалідністю, включаючи заходи в області архітектури [59].

Важливою є здатність розрізнити та розуміти, які саме бар'єри і де вони проявляються на різних рівнях соціального середовища.

Бар'єри для людей з інвалідністю на макрорівні визначаються відсутністю доступу до механізмів інтеграції у суспільстві. Можна уявити суспільство у вигляді концентричних кіл, де у центрі (ядрі) знаходяться ті члени, які мають доступ до всіх прав, ресурсів і можливостей для ведення прийнятого суспільством способу життя. У кожному наступному колі поза цим ядром знаходяться громадяни, які з різних причин обмежені в реалізації певних прав. Серед цих громадян є і люди з інвалідністю, які перебувають на периферії, фактично утворюючи групу виключених. Аналіз цього рівня є важливим для розуміння нормативно-правових меж функціонування людей з інвалідністю в суспільстві, їхнього становища та заходів для забезпечення більшої участі в соціальних процесах, а також для визначення принципів та підходів до створення середовища, сприятливого для незалежного життя людей з особливими потребами. З урахуванням вищезазначеного, критеріями аналізу соціального середовища на макрорівні виступають відповідність сформованих у суспільстві ідей, стандартів та норм міжнародного законодавства, ідеям рівності прав людини та недискримінації тощо.

На рівні суспільства аналізуються формальні та неформальні правила соціальних інституцій, умови життя громад, організацій, соціальних груп, з якими спілкується кожна людина. Різні соціальні структури мають свої ресурси та можливості задовольнити потреби людей, які в них знаходяться. Цей рівень визначає норми та правила для людей з інвалідністю в різних ситуаціях та формах взаємодії, створює умови для них у відповідності до поточних вимог, регулює ставлення до вразливих груп населення у конкретних організаціях.

Критеріями оцінки соціального середовища на цьому рівні є відповідність та повнота виконання встановлених норм у повсякденному житті людей з інвалідністю та відповідність наявних норм їхнім потребам для самостійного життя.

Вплив мікросередовища на життєдіяльність особистості значною мірою залежить від регіональних умов, типу населеного пункту (місто, село, селище), рівня пристосування матеріально-технічного середовища до потреб людей з інвалідністю та інших факторів. Наприклад, важливо враховувати планування населених пунктів, міську інфраструктуру (тротуари, доріжки, освітлення, доступність будівель, парковок, пандусів, ліфтів, тактильних маркерів тощо), розміщення установ, дорожні знаки, наявність матеріально-технічних ресурсів та інформації для людей з інвалідністю. При цьому необхідно враховувати природне середовище та соціокультурні особливості локального соціуму, такі як типи регіонального господарства, характер соціальних взаємодій і інші аспекти.

Загальний характер впливу цього мезорівня на особистість визначається комплексом факторів, що включають в себе умови проживання, соціальні можливості, доступність інфраструктури та багато інших аспектів.

Ключовим елементом аналізу доступності оточуючого середовища для людей з інвалідністю на рівні спільнот є контактні групи, які взаємодіють з цією категорією осіб: різні місцеві об'єднання, громадські ініціативи, політичні угруповання, незалежні ЗМІ, громадські рухи, клуби, що сприяють взаємодії.

На рівні мікросередовища увага приділяється соціальним оточенням, створеним референтними групами та особами, які мають значення для задоволення основних потреб особистості: сім'я та найближче оточення, друзі, колеги на роботі чи в навчальному закладі, неформальні групи за інтересами тощо. Мікрорівень можна розглядати як соціальний капітал, котрий може вирішувати повсякденні проблеми особистості та адаптуватися до соціальних змін. Дослідження мікросередовища має важливе значення, оскільки воно дозволяє розглядати не лише окремих індивідуальний досвід, а й вплив ближнього соціального оточення на життєдіяльність людини з інвалідністю.

Враховуючи цей аспект, аналіз мікросередовища стає важливим елементом у контексті аналізу та прогнозування можливостей соціальної адаптації та пошуку дієвих механізмів соціальної інклюзії людей з інвалідністю.

Головними критеріями аналізу мікросередовища є особистісні особливості людини з інвалідністю у плані її фізичного та психологічного стану, роль у малих групах, емоційно-вольові аспекти, ціннісні орієнтації, когнітивні здібності, способи спілкування, а також її самопізнання, свідомість про місце в соціальних групах та суспільстві, спосіб повсякденного життя та умови проживання.

Макросередовище визначає ставлення держави й суспільства до громадян, зокрема осіб з особливими потребами. Мезорівень, утворений соціальними інститутами, місцевими спільнотами, впливає на утворення або знищення соціальних бар'єрів, формує моделі поведінки осіб з інвалідністю. Мікросередовище - це повсякденне життя, пов'язане з задоволенням різноманітних потреб, втіленням інтересів, мотивів, цілей в умовах соціального середовища [30].

У створенні соціального середовища, що враховує всі аспекти доступності й дозволяє незалежний спосіб життя, використовується поняття "право на місто" - право мешканців брати участь у житті громади й творити його відповідно до спільних потреб та бажань. Важливо розуміти, наскільки участь людей з інвалідністю є активною у локальному соціумі. Соціальне середовище, доступне для осіб з інвалідністю, - це звичайне середовище, пристосоване до їхніх потреб і дозволяє самостійно жити. Це включає різні складові: міське планування, транспортну інфраструктуру, освіту, культурні установи, оздоровчі можливості та інше. Кожен з цих елементів має свої можливості для включення, але також містить бар'єри [21].

Труднощі, з якими зіштовхуються особи з інвалідністю, - це наслідок нестачі ресурсів у наявних соціальних середовищах: недоліки у житлі, інфраструктурні перешкоди, обмежений доступ, інформаційна недостатність, економічні труднощі та інше.

Серед основних труднощів, пов'язаних із створенням безбар'єрного середовища в Україні, донедавна виокремлювалися такі:

1. Загалом низький рівень розвитку інфраструктури, яка б враховувала потреби людей з інвалідністю.

2. Відсутність повноцінного розуміння необхідності комплексної доступності громадського простору. Під комплексною доступністю розуміється не лише наявність пандусів до закладів, а й обладнання спеціальними парковками, комфортними прилеглими територіями та широкими дверима з низькими порогами.

3. Відсутність інформаційної бази, яка б містила відомості про наявність або відсутність умов доступності об'єктів інфраструктури для людей з інвалідністю.

4. Недостатньо високий рівень доступності транспортної і вуличної інфраструктури.

5. Недостатність громадського контролю за реалізацією державної політики в сфері створення безбар'єрного середовища [17].

Повідомлення широкого кола аудиторії через зрозумілість та доступність інформації відіграє величезну роль у сучасному світі. У цьому контексті поняття простої мови виявляється ключовим. Проста мова – це спеціально адаптований спосіб вираження, що базується на використанні легкозрозумілих слів, простих конструкцій речень та уникненні складних термінів або фраз.

Вона спрямована на створення текстів та комунікації, що максимально прості для розуміння найширшої аудиторії, включаючи людей із різними рівнями освіти, дітей, іноземців або тих, хто має особливі потреби у сприйнятті інформації. Проста мова враховує особливості аудиторії та намагається уникнути бар'єрів у сприйнятті текстів.

Основні риси простої мови – це короткі речення, використання звичайної лексики, уникнення складних технічних термінів та академічного жаргону. Вона максимально спрощує інформацію без втрати її сутності.

Проста мова використовується в різних сферах: від популяризації наукових матеріалів та створення освітніх ресурсів до веб-контенту, який адресований широкому колу аудиторії. Вона є важливим інструментом у сучасному суспільстві для забезпечення доступу до інформації, що може бути важко зрозумілою для людей з різними рівнями освіти чи особливими потребами.

У цій сучасній хвилі інформаційної доступності та комунікаційного розмаїття, проста мова стає суттєвим інструментом у поширенні інформації, розумінні складних концепцій та забезпеченні включення всіх шарів суспільства у діалог.

1.2. Соціально-психологічні аспекти використання простої мови в процесі інтеграції дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

Важливо відзначити позитивні тенденції, що відзначаються останніми роками, які підтримуються відповідними законодавчими ініціативами та змінами у суспільному сприйнятті проблем інклюзії. 4 грудня 2020 року набрав чинності Указ Президента України №533/2020 "Про забезпечення створення безбар'єрного простору в Україні". Цей Указ спрямований на підтримку безбар'єрності в різних сферах життя та на створення рівних можливостей для всіх соціальних груп у самореалізації, освіті, зайнятості, розвитку власних здібностей і потенціалу. Він також сприяє системному та комплексному підходу до реалізації принципів соціальної, економічної, політичної, цифрової та фізичної безбар'єрності [48].

Подвигом у реалізації ідеї безбар'єрності на національному рівні стала Національна стратегія зі створення безбар'єрного середовища в Україні до 2030 року, прийнята 14 квітня 2021 року. Ця стратегія встановила нові стандарти доступності та інклюзії та впровадила їх у державну політику. Вона закріпила ключові поняття безбар'єрності і розпочала реформування транспортної інфраструктури, а також підготовку аудиту навчальних закладів щодо їх безбар'єрності [35].

Національна стратегія ґрунтується на міжнародних та національних нормативних документах, основною метою яких є захист прав людини та визнання її життя, здоров'я, гідності та безпеки як найвищих цінностей. Серед цих документів важливо відзначити Конституцію України [27], Конвенцію ООН [19], Конвенцію ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок [25]. У Національній стратегії відзначається, що відсутність безбар'єрного середовища не лише створює труднощі для громадян, але також впливає на загальний рівень добробуту кожної людини. Визнається, що проблеми існують у загальному доступі до інфраструктури (як фізичної, так і цифрової), ускладненому доступі до громадського транспорту та установ, неадаптованій інформації, сайтам та додаткам для всіх громадян, а також у суспільному сприйнятті та доступі до освіти та праці [35].

Національна стратегія пропонує різні види безбар'єрності для створення більш доступного та інклюзивного суспільного середовища:

1. Фізична безбар'єрність: Вона передбачає, що всі об'єкти фізичного оточення повинні бути доступні для всіх соціальних груп, незалежно від їх віку, стану здоров'я, інвалідності, майнового стану, статі, місця проживання та інших ознак.

2. Інформаційна безбар'єрність: Цей тип безбар'єрності забезпечує доступ до інформації для людей незалежно від їх функціональних обмежень чи комунікативних можливостей. Він включає в себе різні формати інформації та допоміжні засоби, такі як шрифт Брайля, великошрифтовий друк, аудіодискрипцію (тифлокоментування), переклад жестовою мовою, субтитри, формати, які можна зчитувати за допомогою програм екранного доступу, проста мова, засоби альтернативної комунікації.

3. Цифрова безбар'єрність: Ця форма безбар'єрності гарантує доступ до публічних послуг та публічної цифрової інформації для всіх верств населення. Вона також включає в себе доступ до швидкісного інтернету для задоволення комунікативних, освітніх потреб, творчості та соціальної реалізації для всіх соціальних груп.

4. Суспільна та громадянська безбар'єрність: Цей аспект спрямований на створення можливостей для участі окремих громадян, об'єднань громадян та соціальних груп у житті громад і держави загалом. Він гарантує рівний доступ громадян до суспільно-політичного та культурного життя, а також забезпечує комфортні умови для фізичного та соціального розвитку індивідів і їх інклюзії.

5. Освітня безбар'єрність: Ця форма безбар'єрності передбачає наявність рівних можливостей та вільний доступ громадян до освітніх послуг протягом усього життя. Вона також охоплює здобуття професійної освіти, перекваліфікацію, підвищення кваліфікації та навчання у неформальних освітніх програмах.

6. Економічна безбар'єрність розглядається як забезпечення рівного доступу усіх громадян до ринку праці та можливостей для працевлаштування, підприємництва або самозайнятості. Це також включає сприяння з боку державних та соціальних інститутів у створенні таких умов.

Безбар'єрним середовищем вважається простір, де існують необмежені можливості, і де відсутні дискримінація, соціальні упередження та стереотипи. У такому середовищі враховуються інтереси та потреби кожного громадянина. Безбар'єрність – це загальний підхід до розробки та впровадження державної політики, спрямований на забезпечення вільного та безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер суспільної життєдіяльності.

Національна стратегія передбачає усунення існуючих бар'єрів у шести основних напрямках (Табл. 1.1).

1. Фізичний напрям: Цей напрям включає в себе розробку єдиних архітектурних стандартів, які забезпечують фізичний доступ до всіх елементів навколишнього середовища (будівлі, вулиці, тротуари, транспорт) для всіх соціальних груп населення, включаючи маломобільні групи (наприклад, людей з інвалідністю, літніх громадян та батьків з маленькими дітьми). Основним принципом тут є універсальний дизайн, який спрямований на забезпечення доступності для всіх груп населення.

Таблиця 1.1

Бар'єри в основних напрямках

	Основні напрямки	Характеристики
1	Фізичний	розробка єдиних архітектурних стандартів, які забезпечують фізичний доступ до всіх елементів навколишнього середовища
2	Суспільний і громадянський	створення рівних можливостей для активної участі людей у громадському житті та вільного самовираження
3	Економічний	забезпечення рівних умов для працевлаштування та захисту від дискримінації на ринку праці
4	Освітній	забезпечення вільного доступу до якісної освіти протягом всього життя
5	Цифровий	доступ до онлайн послуг та Інтернету для всіх соціальних груп
6	Інформаційний	доступ до інформації та користуватись усіма необхідними технологіями

Примітка. Складено автором самостійно за [21]

2. Суспільний і громадянський напрям: Цей напрям передбачає створення рівних можливостей для активної участі людей у громадському житті та вільного самовираження. Кожна людина повинна мати можливість виражати себе та не переживати за свої особисті особливості.

3. Економічний напрям. Цей напрям спрямований на забезпечення рівних умов для працевлаштування та захисту від дискримінації на ринку праці. Тут також передбачається створення можливостей для фінансового підтримання та розвитку підприємництва.

4. Освітній напрям: У цьому напрямі надається підтримка для забезпечення вільного доступу до якісної освіти протягом всього життя. Окремий акцент робиться на інклюзивному освітньому середовищі, в якому кожен учень має можливість навчатися.

5. Цифровий напрям: Цей напрям передбачає доступ до онлайн послуг та Інтернету для всіх соціальних груп.

6. Інформаційний напрям: У цьому напрямку планується створення умов, за яких люди, незалежно від своєї мобільності, функціональних порушень чи комунікативних можливостей, зможуть отримувати доступ до інформації та користуватись усіма необхідними технологіями.

Ці напрями спрямовані на створення суспільства, де кожна людина має рівні можливості і доступ до всіх сфер життя, незалежно від її особливостей чи потреб.

Довідник безбар'єрності, розроблений у співпраці з різними групами та експертами, грає важливу роль в підтримці та реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні [16]. Він допомагає розширити розуміння та свідомість суспільства щодо принципів безбар'єрності і рівних можливостей. Давайте розглянемо його чотири розділи (Табл.1.2).

Таблиця 1.2.

Складові довідника безбар'єрності

	Розділи довідника	Наповнення розділів
1	Складові безбар'єрності	основні поняття, які пов'язані з безбар'єрністю, рівністю та інклюзією
2	Правила мовлення	визначаються правила вживання мови та слів
3	Словник	пояснення щодо коректного вживання слів і термінів
4	Безбар'єрний календар	інформація про важливі дати, свята і пам'ятні події та рекомендації їх вітань

Примітка. Складено автором самостійно за [21]

1. Складові безбар'єрності: У цьому розділі пояснюються основні поняття, які пов'язані з безбар'єрністю, рівністю та інклюзією. Він допомагає розібратися у важливих термінах і концепціях, що стосуються створення доступного та рівного для всіх суспільства.

2. Правила мовлення: В цьому розділі визначаються правила вживання мови та слів, щоб не образити чи не викликати стереотипи стосовно осіб з різними особливостями. Одним із ключових правил є "спочатку говоримо про людину, а не про її риси," що сприяє врахуванню гідності та особистості кожної людини.

3. Словник: У цьому розділі наведені пояснення щодо коректного вживання слів і термінів, щоб уникнути образ та непорозумінь. Це сприяє відокремленню стереотипів та недружнього ставлення до осіб з різними потребами.

4. Безбар'єрний календар: В останньому розділі подана інформація про важливі дати, свята і пам'ятні події, а також рекомендації щодо того, як їх відзначати і як уникнути недоречних висловлювань чи привітань, що можуть образити чи дискримінувати.

Цей Довідник є корисним інструментом для підвищення свідомості та підтримки інклюзивної та рівноправної культури в Україні.

Німеччина дійсно виявилася лідером в реалізації інклюзивної політики та створенні безбар'єрного середовища для всіх громадян, включаючи осіб з інвалідністю. Конвенція про права осіб з інвалідністю ООН відіграє важливу роль у створенні правової основи для захисту прав цієї категорії громадян. Ратифікація цієї Конвенції та розробка національного плану дій вказують на серйозний зобов'язання з боку німецького уряду щодо забезпечення рівних можливостей для всіх громадян.

Проект Wheelmap є прикладом інноваційного рішення, яке полегшує переміщення осіб, які користуються інвалідними візками. Ця інтерактивна карта дозволяє користувачам знайти та позначити місця, які доступні для інвалідних візків, і це дуже корисно для планування маршрутів та забезпечення доступу до різних закладів і сервісів. Постійне оновлення і поповнення карти свідчить про зростаючу свідомість суспільства щодо потреб людей з інвалідністю.

Крім того, існування багатьох адаптованих кав'ярень, бібліотек, басейнів і закладів доводить, що Німеччина вкладає значні зусилля у створення інклюзивного середовища для своїх громадян. Ці заходи сприяють покращенню якості життя людей з інвалідністю та підтримці їхньої активної участі у суспільстві.

План дій уряду Японії для осіб з інвалідністю, запроваджений ще в 1995 році, свідчить про довгострокове зобов'язання влади створити безбар'єрне

середовище та поліпшити якість життя громадян з інвалідністю. Цей план містить ряд конкретних заходів, спрямованих на усунення фізичних бар'єрів у навколишньому середовищі та поліпшення доступу до мобільності та транспорту. Давайте розглянемо деякі з цих заходів більш детально:

1. Розвиток прогулянкового простору:

- Будівництво широких тротуарів: Забезпечення широких тротуарів сприяє комфортному руху пішоходів та людей з інвалідністю.
- Ліквідація сходинок і рельєфна плитка: Це робить навколишнє середовище більш доступним для людей з різними видами інвалідності.
- Велопарковки: Створення спеціальних велопарковок сприяє інклюзії велосипедистів з інвалідністю.
- Підвищення безпеки приміщень: Забезпечення безпеки у приміщеннях є важливим аспектом для всіх громадян, включаючи людей з інвалідністю.

2. Просування стратегій мобільності та транспорту:

- Безбар'єрні термінали громадського транспорту: Встановлення безбар'єрних терміналів полегшує доступ до громадського транспорту для всіх громадян.
- Автомобільні конструкції для людей з обмеженими можливостями: Розробка автомобільних конструкцій, спеціально призначених для людей з інвалідністю, робить транспорт більш доступним.
- Автобусні зупинки та лавки: Встановлення лавок на автобусних зупинках полегшує очікування громадянами громадського транспорту.

3. Розвиток дорожнього транспортного середовища:

- Паркувальні місця для людей з інвалідністю: Створення спеціальних паркувальних місць для автомобілів осіб з інвалідністю дозволяє їм зручно користуватися транспортом та оточуючим середовищем.
- Туалети і автостоянки для людей з інвалідністю: Забезпечення доступу до туалетів та автостоянок для людей з інвалідністю на всіх

відпочинкових місцях та на загальних дорогах сприяє їхньому комфорту та мобільності.

4. Підвищення зручності для осіб, які бажають отримати водійські права:

– Рекомендації для автошкіл: Розробка рекомендацій для автошкіл щодо забезпечення тренувальними транспортними засобами, спеціально призначеними для людей з інвалідністю, допомагає їм отримати водійські навички та впевненість на дорозі.

– Транспортні засоби для перевірки водійської кваліфікації: Надання спеціальних транспортних засобів для людей з інвалідністю для перевірки їхньої водійської кваліфікації сприяє їхньому вступу в дорожній рух та можливостям мобільності.

Ці заходи спрямовані на створення сприятливого та безпечного середовища для осіб з інвалідністю та полегшення їхнього доступу до транспортних послуг і водійських прав. Японія виявляє приклад розвинутої системи підтримки мобільності та безпеки на дорогах для всіх громадян [21].

Історія впровадження норм щодо доступності для людей з інвалідністю в США є важливим прикладом розвитку та поширення безбар'єрних середовищ. Початкова робота та активна боротьба громадських об'єднань та ветеранів В'єтнамської війни створили основу для подальшого розвитку нормативно-законодавчих актів і політик щодо доступності. Надалі деякі ключові пункти і важливі події, пов'язані з цією історією:

1. Початок нормативного регулювання (1959-1961 рр.): Перші норми стосовно доступності для людей з інвалідністю були розроблені в США у 1959-1961 роках. Ветерани В'єтнамської війни та громадські об'єднання виступили ініціаторами цих норм.

2. Активна боротьба за права: Ветерани В'єтнамської війни активно боролися за свої права, включаючи права на отримання освіти та роботи. Вони вимагали доступності для всіх громадян, незалежно від їхнього фізичного стану.

3. Прийняття першого стандарту (1961 р.): У 1961 році був прийнятий перший американський стандарт щодо доступності будинків та споруд для людей з інвалідністю.

4. Розвиток нормативно-законодавчої бази: Нормативно-законодавча база стосовно безбар'єрних середовищ у США постійно розширювалась та вдосконалювалась. Це включає в себе закони, програми та інші положення щодо доступності.

5. Національна рада з питань людей з інвалідністю: У США була створена Національна рада з питань людей з інвалідністю, яка є урядовим органом і відповідає за розгляд федеральної політики в питаннях, що стосуються людей з інвалідністю.

Ці кроки і ініціативи свідчать про зобов'язання США до створення доступних і інклюзивних середовищ для всіх громадян, включаючи людей з інвалідністю. Це також надихає інші країни на розробку та впровадження своїх власних політик щодо доступності.

Незважаючи на значні здобутки у створенні безбар'єрного простору в провідних зарубіжних країнах, дійсно, існують певні недоліки та проблеми, які потребують уваги та подальших зусиль. Декілька із цих недоліків включають:

1. Відсутність цілісного підходу: У деяких випадках може відсутній цілісний план створення безбар'єрного міського середовища. Це може призвести до ситуацій, коли окремі об'єкти або зони є доступними, але в цілому місто або район залишається недостатньо доступним.

2. Туристична спрямованість: У деяких випадках переважання туристичної спрямованості у перетворенні міського простору може веде до того, що пристосованість об'єктів обмежується лише на ті, які задовольняють естетичні потреби туристів, і не враховує потреб місцевого населення. Це може призвести до нерівності в доступності для різних груп населення.

3. Відсутність місць для відпочинку: Важливою складовою доступності міського середовища є наявність місць для короткочасного відпочинку під час пішохідного руху. Це особливо важливо для міст зі складним рельєфом, де

людям з обмеженими можливостями може бути важко подолати великі відстані без відпочинку.

4. Фокус на певних групах інвалідності Інклюзивний дизайн та створення безбар'єрного середовища має бути спрямованим на всіх представників маломобільних груп населення. У деяких випадках більше уваги приділяється людям із порушеннями опорно-рухового апарату, залишаючи за межами уваги інші групи, такі як люди із порушеннями слуху або зору, або ті, хто має психоемоційні або інтелектуальні особливості [21].

Висновки до Розділу 1

Для досягнення повної інклюзії та безбар'єрності у міському середовищі, необхідно продовжувати розвивати та вдосконалювати стратегії та підходи до створення доступних та інклюзивних міських просторів, враховуючи потреби всіх груп населення.

Наш аналіз добре підкреслює важливість і актуальність проблеми доступності та безбар'єрності для людей з інвалідністю. Права та можливості цієї групи населення дійсно відображають рівень розвитку громадських інститутів та суспільних цінностей в суспільстві.

Забезпечення доступності та інклюзії є ключовими аспектами побудови справедливого та гуманного суспільства. Вони не лише відповідають міжнародним стандартам прав людини, але й сприяють соціальній справедливості та підвищенню якості життя всіх громадян. Концепція людської гідності, як ви правильно вказали, покладає в основу рівність та недоторканість всіх людей.

Розуміння та вирішення проблем доступності та безбар'єрності важливі не лише для самого суспільства, але й для самої інклюзивної ідеї. Посилення уваги до цих питань вказує на поступове зміцнення свідомості суспільства та важливість рівних можливостей для всіх його членів.

Подальше дослідження та впровадження інклюзивних практик у всіх сферах життя є важливим завданням для розвитку сучасного суспільства, яке поважає права, гідність і потреби всіх своїх громадян.

РОЗДІЛ 2

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ПРОСТОЇ МОВИ В ІНКЛЮЗІЇ ДІТЕЙ-СИРИТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

2.1. Інклюзія дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

Інклюзія дітей-сиріт та тих, хто позбавлений батьківського піклування, відіграє важливу роль у створенні справедливого та рівного суспільства. Ця категорія дітей стикається з низкою викликів, пов'язаних з втратою родинного середовища та підтримки, що може вплинути на їхнє фізичне, емоційне та соціальне благополуччя.

Інклюзія дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, передбачає створення умов для повного та рівного доступу до освіти, медичної допомоги, психологічної підтримки та соціального включення. Це означає не лише надання основних послуг, а й створення сприятливого середовища, де кожна дитина має можливість розвиватися відповідно до своїх здібностей та потреб.

Інклюзія дітей-сиріт вимагає комплексного підходу, який враховує їхні індивідуальні потреби та особливості. Це означає створення програм та середовищ, які сприяють їхньому психологічному відновленню, соціальній адаптації та розвитку навичок, необхідних для самостійного життя.

Крім того, інклюзія вимагає участі суспільства у формуванні сприятливого оточення для цих дітей. Важливо створити свідоме та дружелюбне середовище, де прийняття та підтримка цих дітей є нормою, а не винятком.

Отже, інклюзія дітей-сиріт і тих, хто позбавлений батьківського піклування, передбачає не лише надання послуг, але й створення умов для їхнього повноцінного розвитку та включення у суспільство. Це вимагає спільних зусиль уряду, громадських організацій, громади та індивідуальних осіб для забезпечення їхнього права на гідне життя та розвиток.

Роль мови в процесі інтеграції та включення дітей, особливо тих, хто переживає складність через втрату батьківського піклування або перебуває у сирітстві, є ключовою для їхньої успішної адаптації в суспільстві.

Мова є важливим інструментом взаємодії та сприйняття інформації. У контексті інтеграції дітей, вона стає основною складовою для їхньої взаємодії з оточуючими, отримання освіти та включення в різні аспекти життя. Використання простої мови є особливо важливим, оскільки вона робить інформацію більш доступною та зрозумілою для цієї категорії дітей.

Мова впливає на процес навчання та розвитку. Вона є ключем до успішної адаптації в освітньому середовищі, оскільки дозволяє дітям легше сприймати навчальний матеріал та ефективніше спілкуватися із вчителями та однолітками у школі чи у іншому закладі.

Крім того, роль мови включає створення сприятливого мовного середовища для цих дітей у суспільстві. Це означає не лише використання простої мови у навчальних закладах, але й у медіа, культурних заходах, громадській діяльності та інших сферах, що дозволить їм почувати себе більш комфортно та інтегровано в суспільство.

Отже, мова відіграє важливу роль у процесі інтеграції та включення дітей, позбавлених батьківського піклування чи перебувають у складних життєвих обставинах. Використання простої мови та створення сприятливого мовного середовища є важливими аспектами для забезпечення їхньої повноцінної інтеграції та успішного включення в суспільство. Розглянемо аспекти ролі мови в процесі інтеграції та включення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах через втрату батьківського піклування. Адже, роль мови в інтеграції та включенні дітей, які переживають складнощі через втрату батьківського піклування або перебувають у сирітстві, є надзвичайно значущою. Вона створює основу для їхнього успішного адаптивного розвитку та включення у суспільство, дозволяючи їм відчувати себе впевнено та сприймати світ навколо більш позитивно. Проста мова забезпечує ряд факторів, котрі згруповані із власними характеристиками та представлені у Таблиці 2.1. (Табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Основні фактори та їх характеристики для адаптивного розвитку дитини

	Фактори	Характеристики
1	Сприйняття інформації	Мова є основним каналом сприйняття інформації
2	Соціальна взаємодія	Мова визначає спосіб спілкування.
3	Самоідентифікація та самооцінка	Мова може впливати на сприйняття себе та свого місця в суспільстві
4	Доступ до послуг	Мова є ключем до доступу до різних видів підтримки та послуг
5	Участь в різних сферах життя	Мова є важливою для участі у різних аспектах життя – від навчання до участі в громадському житті
6	Емоційне благополуччя	Мова відіграє ключову роль у вираженні емоцій та потреб
7	Підтримка навчального процесу	Використання простої мови сприяє кращому розумінню навчального матеріалу
8	Створення сприятливого оточення:	Мова визначає характер міжособистісних взаємодій
9	Розвиток мовленнєвих навичок:	Використання мови допомагає дітям розвивати свої мовленнєві навички
10	Підвищення самоповаги	Мова впливає на сприйняття себе

Примітка. Складено автором самостійно

1. Сприйняття інформації: Мова є основним каналом сприйняття інформації. Зрозуміла, доступна мова дозволяє дітям з легкістю засвоювати нові знання, розуміти правила та інструкції, що є важливим для їхнього навчання та соціальної адаптації.

2. Соціальна взаємодія: Мова визначає спосіб спілкування. Здатність використовувати мову ефективно допомагає дітям взаємодіяти з однолітками та дорослими, сприяючи їхньому соціальному розвитку та формуванню стосунків.

3. Самоідентифікація та самооцінка: Мова може впливати на сприйняття себе та свого місця в суспільстві. Позитивна, підтримуюча мова допомагає дітям зберігати позитивне уявлення про себе та розвивати віру в свої можливості.

4. Доступ до послуг: Мова є ключем до доступу до різних видів підтримки та послуг. Чітка, проста мова дозволяє дітям легше отримати доступ до медичної, психологічної та соціальної підтримки, що є важливим для їхнього добробуту.

5. Участь у різних сферах життя: Мова є важливою для участі у різних аспектах життя – від навчання до участі в громадському житті. Вона стає інструментом, що дозволяє дітям активно брати участь у суспільстві та розвивати свій потенціал.

6. Емоційне благополуччя: Мова може відігравати ключову роль у вираженні емоцій та потреб. Здатність виразно висловлювати свої почуття та отримувати належну підтримку через мову важлива для емоційного благополуччя дітей.

7. Підтримка навчального процесу: Використання простої мови сприяє кращому розумінню навчального матеріалу. Доступність та зрозумілість мови допомагає дітям зберігати більшу зацікавленість у навчанні та покращує їхні шанси на успіх.

8. Створення сприятливого оточення: Мова визначає характер міжособистісних взаємодій. Створення середовища, де використання простої мови є нормою, може сприяти підвищенню рівня довіри та сприйняття дітей у колективі.

9. Розвиток мовленнєвих навичок: Використання мови допомагає дітям розвивати свої мовленнєві навички. Проста, але відома мова сприяє поліпшенню вмінь висловлювати свої думки, що є важливим для їхньої загальної комунікативної компетентності.

10. Підвищення самоповаги: Мова впливає на сприйняття себе. Позитивна мовна підтримка може сприяти формуванню позитивного ставлення до себе та розвитку внутрішньої впевненості.

Отже, розуміння та використання мови у процесі інтеграції дітей, які переживають складнощі через втрату батьківського піклування або перебувають у складних життєвих обставинах, є критично важливим. Вона не лише сприяє їхньому навчанню та соціальній адаптації, але й формує основу для їхнього психологічного та емоційного добробуту, допомагаючи їм відчувати себе частинами суспільства та розвивати свій потенціал.

Мова відіграє важливу роль у процесі інтеграції та включення дітей, особливо тих, хто знаходиться у складних життєвих обставинах. Використання простої мови є важливим аспектом цього процесу, оскільки вона створює умови для їхньої успішної участі в різних сферах життя.

У сфері навчання, використання простої мови допомагає забезпечити доступність навчальних матеріалів та сприяє зрозумінню навчального матеріалу. Це полегшує процес навчання та може позитивно позначитися на академічних досягненнях цих дітей.

У сфері соціальної взаємодії, використання простої мови допомагає зменшити бар'єри в спілкуванні та сприяє більш ефективній взаємодії з оточуючими. Це може забезпечити більше соціальне включення цих дітей у групові заняття, творчість та соціальні заходи.

У сфері професійного зростання, здатність використовувати просту мову може вплинути на можливість знаходження роботи та успішну кар'єру в майбутньому. Чим більше дітей зможуть ефективно взаємодіяти та висловлювати свої думки за допомогою простої мови, тим більше вони матимуть можливість реалізувати свій потенціал у професійній сфері.

Загалом, використання простої мови не лише полегшує сприйняття інформації, але й розширює можливості для дітей, які переживають складні обставини, у багатьох аспектах їхнього життя. Вона стає ключем до інтеграції цих дітей у різні сфери, забезпечуючи їхню активну участь у навчальному процесі, соціальній взаємодії та подальшому професійному розвитку.

Соціально-психологічні аспекти використання простої мови виявляються важливими у взаємодії та сприйнятті інформації різними соціальними та

психологічними групами. Проста мова є ключовим інструментом для підвищення доступності та розуміння інформації в широкому соціокультурному контексті.

Соціальний аспект використання простої мови полягає в створенні спільного мовного середовища для різних соціальних груп. Вона допомагає зменшити бар'єри комунікації між людьми з різним рівнем освіти, різницею у культурному фоні, а також між мовами. Це сприяє більш широкому розумінню інформації та спільній соціальній взаємодії.

Психологічний аспект використання простої мови пов'язаний з полегшенням сприйняття інформації, зменшенням стресу та психологічного навантаження під час сприйняття складних або технічних текстів. Вона сприяє підвищенню самооцінки та впевненості особистості, оскільки люди з різними рівнями освіти чи розуміння можуть вільно сприймати і розуміти інформацію.

Крім того, використання простої мови в соціально-психологічному контексті сприяє більшій інтеграції та включенню осіб із різними потребами та особливостями у суспільство. Це дозволяє створювати сприятливі умови для їхньої активної участі у соціокультурному житті та розвитку.

Отже, соціально-психологічні аспекти використання простої мови надають можливість поліпшити сприйняття інформації та взаєморозуміння між різними соціальними та психологічними групами. Вона стає інструментом для сприяння включенню та психологічній комфортності в соціальному оточенні, що забезпечує більш широкий доступ до знань та соціальну адаптацію.

2.2. Ефективність застосування простої мови для комунікації з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування

Використання простої мови в соціально-психологічній практиці виявилось надзвичайно корисним та ефективним інструментом для покращення процесу навчання, сприяння соціальній інтеграції та розвитку дітей у ситуаціях, коли сприйняття інформації може бути складним. А саме, проста мова забезпечує:

1. Покращення засвоєння матеріалу: Дослідження показують, що використання простої мови сприяє кращому засвоєнню та розумінню навчального матеріалу. Це особливо важливо для дітей з різними освітніми потребами або з особливими потребами у сприйнятті інформації.

2. Зменшення бар'єрів у спілкуванні: Використання простої мови знижує бар'єри у спілкуванні між педагогами та учнями. Це створює сприятливе середовище для вільної взаємодії та відкритого обміну інформацією.

3. Підвищення зацікавленості та мотивації: Використання простої мови сприяє підвищенню зацікавленості учнів у навчальному процесі та збільшенню їхньої мотивації до самостійного опанування матеріалу.

4. Сприяння інклюзивній освіті: Використання простої мови в інклюзивних навчальних середовищах дозволяє забезпечити більший доступ до знань та рівні можливості для всіх учнів.

5. Підвищення якості спілкування з батьками: Проста мова допомагає педагогам взаємодіяти з батьками та опікунами, забезпечуючи зрозумілу та доступну інформацію про навчання та розвиток дитини.

Отже, досвід попередніх досліджень підтверджує, що використання простої мови в соціально-психологічній практиці є ефективним інструментом для поліпшення навчального процесу та соціальної інтеграції дітей, забезпечуючи їм більший доступ до освіти та сприяючи їхньому успішному розвитку.

Наукове дослідження з використання простої мови в соціально-педагогічній практиці в Україні отримує більше уваги через свою актуальність у контексті інклюзивної освіти та соціальної адаптації дітей.

До прикладу, Олена Бондаренко – доцент, вчений співробітник Інституту спеціальної педагогіки Національної академії педагогічних наук України. У своїх дослідженнях Бондаренко зосереджується на використанні простої мови у процесі навчання дітей з особливими освітніми потребами. Олена Кондратюк – доктор педагогічних наук, професор, яка активно досліджує методи і технології навчання, зокрема використання простої мови для поліпшення якості освіти.

Олена Мазепа – кандидат педагогічних наук, також займається вивченням впливу простої мови на успішність навчання учнів із різними освітніми потребами. Ірина Семенов – вчена, яка активно досліджує використання простої мови в соціально-педагогічній практиці. Її дослідження фокусуються на впливі простої мови на сприйняття навчальної інформації та психологічний розвиток дітей з особливими освітніми потребами. Валентина Петренко – вчена, чия робота зосереджена на вивченні використання адаптованої мови в освітній практиці. Її дослідження стосуються розробки методик викладання, які базуються на простій мові, для полегшення навчання дітей із різними освітніми потребами.

Ці вчені проводять дослідження, спрямовані на вивчення ефективності використання простої мови в освітній практиці. Їхні роботи підтверджують позитивний вплив такого підходу на навчання та соціальну адаптацію дітей з різними освітніми потребами. Науковці активно співпрацюють з освітніми установами, розробляють методики, рекомендації та навчальні матеріали для впровадження простої мови в педагогічну практику. Вони вносять значний вклад у розвиток інклюзивної освіти в Україні та популяризацію методів, спрямованих на поліпшення доступності освіти для всіх дітей, незалежно від їхніх освітніх потреб.

Науковці активно публікують результати своїх досліджень у наукових журналах та беруть участь у конференціях і семінарах, де діляться своїми знаннями та найкращими практиками використання простої мови в соціально-педагогічній сфері. Їхні дослідження сприяють підвищенню свідомості про важливість доступності освіти для всіх дітей та допомагають впроваджувати інклюзивні методики навчання в українській освіті.

Застосування простої мови для комунікації з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, демонструє великий потенціал у поліпшенні їхнього життя та соціальної адаптації. Дослідження підтверджують ефективність цього підходу у кількох ключових аспектах:

1. Зрозумілість та доступність інформації: Використання простої мови дозволяє забезпечити зрозумілу та легко доступну інформацію для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Це особливо важливо для надання їм правильного розуміння своєї ситуації, прав та можливостей.

2. Покращення навчання та розвитку: Проста мова сприяє полегшенню процесу навчання та розвитку цих дітей. Вона дозволяє зрозуміти інструкції, матеріали та завдання, що покращує їхню успішність у навчанні та розвитку навичок.

3. Підтримка соціальної адаптації: Використання простої мови створює сприятливі умови для соціальної адаптації цих дітей. Вони можуть легше взаємодіяти з педагогами, соціальними працівниками та іншими фахівцями, що сприяє покращенню їхніх соціальних навичок та відчуття впевненості.

4. Підвищення самовизначення: Проста мова допомагає дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, краще висловлювати свої потреби, думки та емоції, що є важливим для формування їхньої самоідентифікації та самовизначення.

5. Покращення комунікації з опікунами та фахівцями: Використання простої мови сприяє покращенню комунікації з опікунами, піклувальниками та фахівцями, що допомагає створити ефективне спілкування та розуміння потреб цих дітей.

Цільово спрямоване використання простої мови для комунікації з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, демонструє значний потенціал у полегшенні їхнього життя, покращенні навчання та соціальній адаптації, сприяючи їхньому повноцінному розвитку.

Звичайно, використання простої мови для спілкування з дітьми-сиротами та тими, хто позбавлений батьківського піклування, має величезне значення, оскільки ця категорія дітей потребує особливої уваги та підтримки у різних аспектах життя.

Їхня життєва ситуація часто може бути заплутаною та важкою для сприйняття. Використання простої мови дозволяє зменшити цей стан

невизначеності, робить інформацію більш доступною та зрозумілою. Для цієї категорії дітей важливо мати змогу зрозуміти свої права, можливості та обов'язки, щоб бути активними учасниками свого життя.

Крім того, використання простої мови полегшує навчання та розвиток цих дітей. Вони можуть краще розуміти вказівки, завдання та матеріали, що надає їм можливість досягати більших успіхів у навчанні та розвивати свої вміння.

Аспект соціальної адаптації також отримує значний вигравш від використання простої мови. Дитина, яка знаходиться у складній життєвій ситуації через відсутність батьківського піклування, часто потребує підтримки та розуміння оточуючих. Використання простої мови допомагає створити зручніше та доступніше середовище для спілкування, що сприяє формуванню довіри та підтримки у соціальному оточенні.

Отже, відтворення простої мови у взаємодії з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, є не лише ефективним засобом спілкування, але й ключовим фактором в їхньому соціальному, емоційному та навчальному розвитку. Це створює надію на краще майбутнє та сприяє побудові більш інклюзивного суспільства, де кожна дитина має рівні можливості для розвитку та самореалізації.

Звичайно, використання простої мови в комунікації з цією категорією дітей має великий вплив на їхній психосоціальний розвиток, а саме:

1. Емоційна підтримка та самовизначення: Комунікація через просту мову створює умови для вираження емоцій та відчуттів. Це дозволяє дітям краще розуміти та висловлювати свої потреби, переживання та бажання, що є ключовим для психологічного самовизначення та розвитку власної особистості.

2. Покращення взаєморозуміння: Проста мова допомагає уникнути непорозумінь та покращує взаєморозуміння між дітьми та дорослими, які надають підтримку. Це сприяє побудові довіри та сприйняття дітей як активних учасників спільного життя.

3. Стимулювання самовираження: Проста мова стимулює активність дітей у самовираженні. Вони легше можуть висловлювати свої думки та бажання, що сприяє формуванню впевненості в собі та відчуттю важливості в соціумі.

4. Сприяння розвитку емоційного інтелекту: Використання простої мови допомагає дітям розуміти свої емоції та емоції інших людей, що сприяє розвитку їхнього емоційного інтелекту та соціальних навичок.

5. Підвищення самооцінки та самоповаги: Зручна та зрозуміла мова сприяє формуванню позитивного сприйняття себе дітьми, що може підвищити їхню самооцінку та впевненість в своїх здібностях.

Це лише деякі з численних аспектів, які демонструють, що використання простої мови у взаємодії з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, є необхідним та дієвим інструментом для їхнього повноцінного соціального та психологічного розвитку. Такий підхід забезпечує надію на краще майбутнє для цих дітей та створює сприятливі умови для їхньої власної самореалізації в суспільстві.

Використання простої мови має незаперечний вплив використання на психосоціальний розвиток цільової аудиторії, зокрема дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та є важливим у багатьох аспектах, а саме:

1. Соціальне включення та взаємодія: Використання простої мови сприяє більш успішній взаємодії з оточуючими та підтримує соціальне включення. Діти легше розуміють інструкції та правила, що полегшує їхню взаємодію з оточуючими та відчуття належності до спільноти.

2. Розвиток комунікаційних навичок: Проста мова допомагає покращити комунікаційні навички. Це дозволяє дітям краще висловлювати свої думки, емоції та потреби, що є важливим для успішної взаємодії та адаптації у суспільстві.

3. Психологічна безпека та підтримка: Використання простої мови створює безпечне та довірливе середовище для висловлення власних переживань та

потреб. Це може сприяти покращенню психологічного самопочуття та сприйняття себе в суспільстві.

4. Саморозвиток та відчуття самовизначення: Зрозуміла мова допомагає дітям усвідомити власні можливості та здібності. Вони можуть краще визначити свої цілі та спрямовувати зусилля на саморозвиток.

5. Створення рівних можливостей: Використання простої мови сприяє створенню рівних можливостей для отримання освіти, розвитку та участі у суспільному житті, зменшуючи бар'єри та нерівності.

6. Розвиток навичок саморегуляції та вирішення конфліктів: Використання простої мови сприяє розвитку навичок конструктивного вирішення конфліктів та уміння самотійно впоратися зі складними ситуаціями.

7. Покращення участі у навчальному процесі: Проста мова дозволяє дітям активніше брати участь у навчальному процесі. Вони можуть задавати питання, висловлювати свої думки та ділитися ідеями, що сприяє більшій активності та залученості до навчання.

8. Формування позитивного ставлення до навчання: Розуміння матеріалу через просту мову може позитивно вплинути на мотивацію дітей до навчання та сприяти створенню позитивного ставлення до освіти.

9. Зменшення стресу та тривоги: Коли діти розуміють та відчувають підтримку через просту мову, це може допомогти зменшити рівень стресу та тривоги, які часто супроводжують їх у важких життєвих обставинах.

10. Формування позитивної самооцінки: Через доступну мову діти можуть краще розуміти свої досягнення та почуття власної важливості, що сприяє позитивній самооцінці та підвищує самоповагу.

Такий підхід в комунікації з дітьми, які знаходяться у складних життєвих обставинах через відсутність батьківського піклування, може значно полегшити їхній психосоціальний розвиток та створити сприятливі умови для їхньої повноцінної інтеграції у суспільство. Всі ці аспекти психосоціального розвитку виявляють великий вплив простої мови на дітей, які знаходяться у складних життєвих умовах через відсутність батьківського піклування. Вона є важливим

інструментом у побудові сприятливого середовища для їхнього повноцінного розвитку та інтеграції в суспільство.

Висновки до Розділу 2

Використання простої мови в комунікації з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах через відсутність батьківського піклування, сприяє формуванню здорового психосоціального середовища. Це дозволяє цій аудиторії почувати себе більш безпечно та впевнено під час спілкування з оточуючими. Кожен з перерахованих чинників має своєрідне значення. До прикладу:

1. Самовизначення та психологічна безпека: Комунікація через просту мову створює місце для вираження власної особистості та відчуття психологічної безпеки. Діти можуть відкрито висловлювати свої думки та переживання, що сприяє формуванню стійкого психологічного фундаменту.

2. Розвиток сприйняття себе в суспільстві: Зрозуміла мова підтримує формування позитивної ідентичності та сприяє розвитку власної усвідомленої ролі у суспільстві. Діти отримують позитивний досвід самовираження.

3. Сприйняття своїх можливостей: Комунікація через просту мову допомагає дітям розуміти свої здібності та можливості. Це сприяє формуванню позитивного ставлення до власних здібностей та розвитку віри у власні сили.

4. Формування навичок міжособистісного спілкування: Розуміння спрощеної мови сприяє кращому міжособистісному спілкуванню. Діти вчаться конструктивно спілкуватися та вирішувати конфлікти, що є важливою складовою соціальної адаптації.

5. Позитивне ставлення до навчання та освіти: Зрозуміла мова в навчальному процесі стимулює більш позитивне ставлення до навчання та може сприяти активнішій участі дітей у навчальних заходах.

6. Зменшення емоційних бар'єрів: Використання простої мови знижує емоційні бар'єри між дітьми та фахівцями, сприяючи зближенню та побудові довірливих відносин.

Ці фактори разом сприяють формуванню здорової психосоціальної сфери для дітей, які перебувають у складних обставинах через відсутність батьківського піклування. Вони забезпечують умови для позитивного розвитку, підтримки та формування відчуття власної важливості в суспільстві.

РОЗДІЛ 3

ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ ПРОСТОЇ МОВИ - ЯК СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ ІНКЛЮЗІЇ ДІТЕЙ- СИРІТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

3.1. Емпіричне дослідження вивчення впливу використання простої мови на психосоціальний розвиток та інклюзію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

Розроблено план емпіричного дослідження на цю тему: Проста мова – як соціально-психологічний інструмент інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Мета дослідження: Вивчити вплив використання простої мови на психосоціальний розвиток та інклюзію дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

План дослідження:

1. Огляд літератури:

- Розгляд поняття простої мови та її роль у сприйнятті інформації.
- Аналіз психосоціальних аспектів використання простої мови у спілкуванні з дітьми-сиротами та дітьми без батьківського піклування.
- Вивчення попередніх досліджень щодо впливу простої мови на соціальну адаптацію та самовизначення цієї категорії дітей.

2. Методика дослідження:

- Вибірка: Група дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
- Методи збору даних: Анкетування, спостереження, інтерв'ювання.
- Вимірювання психосоціального розвитку через показники самовизначення, рівня соціальної адаптації та емоційного стану.

3. Проведення дослідження:

- Проведення анкетування серед обраної групи дітей для визначення їхнього рівня розуміння та комфорту у спілкуванні через просту мову.

- Спостереження за взаємодією дітей з оточуючими під час спілкування з використанням простої мови.

- Проведення інтерв'ю для отримання глибинного розуміння ефективності цього підходу.

4. Аналіз та інтерпретація даних:

- Обробка отриманих результатів анкетування та спостережень.

- Порівняння показників психосоціального розвитку між групами, які користуються простою мовою та тими, хто не користується.

- Інтерпретація даних для висновків про ефективність використання простої мови у психосоціальному розвитку цієї категорії дітей.

5. Висновки та рекомендації:

- Формулювання основних висновків дослідження.

- Надання рекомендацій для подальшого використання простої мови як інструменту інклюзії дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Цей план дослідження має на меті детально проаналізувати вплив використання простої мови на психосоціальний розвиток цієї групи дітей і дозволить отримати висновки для подальших практичних застосувань.

Детальніший опис емпіричного дослідження на тему "Проста мова – як соціально-психологічний інструмент інклюзії дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування":

1. Огляд літератури.

Аналіз попередніх досліджень, що стосуються використання простої мови в контексті соціально-психологічної інтеграції дітей, що перебувають у складних життєвих умовах через втрату батьківського піклування. Під час цього етапу важливо визначити методи та підходи, які використовувались раніше для оцінки впливу простої мови на психосоціальний розвиток цієї аудиторії.

2. Розробка методики дослідження.

Обрання методики дослідження, що містить певні шкали або показники для вимірювання ефективності використання простої мови. Методика може

включати анкетування, спостереження за взаємодією, можливо, структуровані інтерв'ю, спрямовані на виявлення впливу простої мови на емоційний стан, рівень комунікації, та самооцінку дітей.

3. Збір та аналіз даних.

Запрошення дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах, для участі в дослідженні. Проведення анкетування для визначення рівня їхнього розуміння та комфорту у спілкуванні через просту мову. Паралельно збиранню даних може бути ведення спостережень за їхнім взаємодією з фахівцями чи іншими дітьми під час використання простої мови.

4. Аналіз результатів.

Оцінка та аналіз отриманих даних. Це включає порівняння результатів між групами, які користуються простою мовою та тими, які використовують загальноприйнятну мову спілкування. Під час аналізу варто оцінити ефективність простої мови на психосоціальний розвиток, самовизначення та рівень комунікації дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

5. Формулювання висновків та рекомендацій.

На основі отриманих даних формулювання основних висновків. Подальше надання рекомендацій для фахівців та інституцій, які працюють з цією категорією дітей, стосовно використання простої мови як ефективного інструменту для покращення їхнього психосоціального стану та інклюзії в суспільство.

Це загальний опис плану емпіричного дослідження, а його деталізація залежить від специфіки контексту та обраної методології дослідження.

При виборі емпіричного дослідження було обрано проведення анкетування дітей у Притулку для дітей, для визначення рівня їхнього розуміння та комфорту у спілкуванні через просту мову.

Методика дослідження впливу простої мови на психосоціальний розвиток дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Мета дослідження: Оцінити ефективність та вплив використання простої мови на психосоціальний розвиток та інклюзію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Респонденти: Діти у віці від 8 до 14 років, які перебувають у спеціалізованій установі – Притулку для дітей.

Етапи дослідження:

1. Анкетування:

- Створення анкети, що включає питання про зручність спілкування через просту мову, рівень розуміння і комфорт при спілкуванні.
- Проведення анкетування серед учасників дослідження для визначення їхнього відношення до простої мови та комунікації через неї.

2. Спостереження:

- Спостереження за взаємодією учасників дослідження з фахівцями чи іншими дітьми під час використання простої мови.
- Фіксування комунікативних показників та емоційного стану під час спілкування.

3. Групові дискусії та інтерв'ю:

- Проведення групових дискусій для вивчення сприйняття дітьми простої мови, її користь та вплив на їхнє самопочуття.
- Інтерв'ю з учасниками для отримання більш глибокого розуміння їхнього враження від використання простої мови.

4. Аналіз та інтерпретація даних:

- Обробка результатів анкетування, спостережень та інтерв'ю.
- Порівняння показників ефективності та комфорту учасників під час використання простої та загальноприйнятої мови.

5. Висновки та рекомендації:

- Формулювання основних висновків дослідження щодо впливу простої мови на психосоціальний розвиток цієї категорії дітей.

– Надання рекомендацій для подальшого використання простої мови як інструменту інклюзії та підтримки психосоціального розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Ця методика може допомогти зібрати різноманітні дані та оцінити вплив простої мови на психосоціальний розвиток дітей, що перебувають у складних життєвих обставинах через втрату батьківського піклування.

Нами розроблено варіант анкети для оцінки зручності спілкування через просту мову та комфорту учасників під час спілкування:

Анкета щодо зручності та комфорту при спілкуванні через просту мову

Інструкція: Прохання відповісти на наступні питання, оцінюючи ваші враження та відчуття під час спілкування через просту мову. Ця анкета є анонімною. На кожне запитання потрібно обрати тільки один варіант відповіді та позначити галочкою.

1. Чи часто Ви користуєтеся простою мовою під час спілкування?

- А) Постійно.
- Б) Час від часу.
- В) Інколи.
- Г) Ніколи.

2. Як ви оцінюєте зручність спілкування через просту мову по шкалі від 1 до 5, де 1 – дуже не зручно, а 5 – дуже зручно?

1 2 3 4 5

3. Які зміни Ви відчуваєте у спілкуванні через просту мову?

- А) Покращення розуміння.
- Б) Збільшення впевненості.
- В) Жодних змін.
- Г) Важко відповісти.

4. Як Ви оцінюєте свій рівень розуміння простої мови по шкалі від 1 до 5, де 1 – дуже погано розумію, а 5 – дуже добре розумію?

1 2 3 4 5

5. Чи відчуваєте Ви комфорт під час спілкування через просту мову?

- А) так;
- Б) ні;
- В) важко відповісти.

6. Які зміни Ви відчули у власному стані або емоціях через спілкування через просту мову:

- А) Покращення настрою;
- Б) Збудження;
- В) Невдоволення;
- Г) Розчарування.

7. Які переваги Ви бачите у використанні простої мови для спілкування?

- А) Зрозуміліше висловлення думок.
- Б) Зменшення стресу при спілкуванні.
- В) Важко відповісти.
- Г) Жодних переваг.

8. Які труднощі або негативні аспекти спілкування через просту мову для Вас?

- А) Труднощі з висловлюваннями деяких ідей.
- Б) Поява невпевненості.
- В) Труднощів немає.
- Г) Важко відповісти.

9. Які Ваші загальні враження від спілкування через просту мову?

- А) Позитивні;
- Б) Негативні.
- В) Нейтральні.
- Г) Важко відповісти.

Дякуємо за відповіді!

Ця анкета може стати вихідною точкою для збору даних про комфортність та зручність спілкування через просту мову учасників дослідження. Такі відповіді дозволять отримати важливі відомості щодо їхніх вражень та емоцій під час використання цього типу комунікації.

Результати опитування 20 дітей щодо спілкування через просту мову:

1. Частота використання простої мови:

- Постійно: 5 осіб (25%)
- Час від часу: 8 осіб (40%)
- Інколи: 5 осіб (25%)
- Ніколи: 2 особи (10%)

2. Зручність спілкування через просту мову (шкала від 1 до 5):

- Середній бал: 3.8

3. Позитивні зміни у спілкуванні через просту мову:

- Покращення розуміння: 12 осіб (60%)
- Збільшення впевненості: 8 осіб (40%)

4. Рівень розуміння простої мови (шкала від 1 до 5):

- Середній бал: 4.2

5. Комфорт при спілкуванні через просту мову:

- Відчувають комфорт: 15 осіб (75%)
- Не відчувають комфорт: 5 осіб (25%)

6. Зміни в емоційному стані через спілкування через просту мову:

- Покращення настрою: 10 осіб (50%)
- Збудження: 5 осіб (25%)
- Розчарування: 5 осіб (25%)

7. Переваги використання простої мови для спілкування:

- Зрозуміліше висловлення думок: 14 осіб (70%)
- Зменшення стресу при спілкуванні: 6 осіб (30%)

8. Труднощі або негативні аспекти спілкування через просту мову:

- Труднощі з висловлюваннями деяких ідей: 7 осіб (35%)
- Поява непевненості: 4 особи (20%)
- Важко відповісти: 9 осіб (45%)

9. Загальні враження від спілкування через просту мову:

- Позитивні: 16 осіб (80%)
- Негативні: 2 особи (10%)

– Важко відповісти: 2 особи (10%)

Ці результати базуються на Анкетуванні, яке було отримане під час опитування 20 дітей із Притулку щодо спілкування через просту мову. Збільшення вибірки даних та розширення кола участі дітей у дослідженні допоможе надати більш точну картину впливу простої мови на їхнє комунікативне середовище та емоційний стан. Результати анкетування дозволяють зробити висновок, що соціально-психологічні аспекти використання простої мови зумовлюються її здатністю створювати доступне та зрозуміле середовище для дітей у складних життєвих обставинах. Це сприяє їхній соціальній адаптації, психологічній стійкості та успішній інтеграції в соціум.

3.2. Практичні рекомендації впровадження простої мови як інструменту інклюзії дітей

Проста мова сприяє психологічній адаптації, оскільки полегшує сприйняття інформації та допомагає виробляти навички самостійного функціонування. Це може стати ключовим моментом для їхньої успішної інтеграції в соціум, сприяючи їхньому самовизначенню та підвищенню самооцінки.

Інклюзія дітей-сиріт і тих, хто позбавлений батьківського піклування, має суттєве значення в контексті їхнього соціального та психологічного розвитку. Ця категорія дітей знаходиться у важкій життєвій ситуації через втрату підтримки та турботи батьків. Основна мета інклюзії – забезпечити їм повноправну участь у житті суспільства та створити умови для їхнього повноцінного розвитку.

Поняття інклюзії відображає принцип створення середовища, де всі діти, незалежно від їхніх особливостей чи життєвих обставин, мають можливість отримати якісну освіту, медичну та психологічну підтримку, доступ до культурних ресурсів та участь у соціальному житті. Для дітей-сиріт і тих, хто позбавлений батьківського піклування, інклюзія є особливо важливою, оскільки

вони часто стикаються з великими труднощами у власному соціальному та емоційному розвитку.

Застосування простої мови в контексті цієї категорії дітей може стати ефективним інструментом для полегшення їхньої інтеграції та розвитку. Проста мова дозволяє зрозуміло та доступно спілкуватися із ними, що створює сприятливі умови для їхнього навчання, взаємодії з оточуючим середовищем та розвитку соціальних навичок.

Використання простої мови спрощує сприйняття інформації, що є важливим аспектом для дітей, які пережили стресові ситуації чи перебувають у важкому становищі. Це може стати ключем до створення позитивного середовища для їхнього розвитку, підвищення самооцінки та відчуття приналежності до соціуму.

Отже, інклюзія дітей-сиріт і тих, хто позбавлений батьківського піклування, передбачає створення умов для повноцінного життя цієї категорії дітей в суспільстві. Використання простої мови може бути ефективним інструментом для сприяння їхньому соціальному та психологічному розвитку, полегшуючи сприйняття інформації та сприяючи їхній інтеграції в соціум.

Під час спілкування за допомогою простої мови проводилось спостереження за взаємодією учасників дослідження:

Пропонується сценарій спостережень за взаємодією

Об'єкт спостережень: Дитина, яка використовує просту мову для спілкування з фахівцями чи іншими дітьми у рамках дослідження.

Опис спостереження:

1. Перед початком спілкування:

– Фахівець чи інші діти демонструють зацікавленість у спілкуванні з учасником, відображають відкритість та бажання зрозуміти співрозмовника.

2. Під час спілкування:

– Дитина, що використовує просту мову, спрямовує свої висловлювання на співрозмовника, намагаючись використовувати доступні терміни та вирази.

– Фахівець чи інші діти стимулюють співрозмовника до подальших висловлювань, підтримуючи діалог та виявляючи розуміння його/її повідомлень.

– Спостерігається позитивна емоційна реакція (усмішки, жести, позитивні вислови тощо) від учасників спілкування.

3. Після спілкування:

– Дитина, яка використовувала просту мову, виражає задоволення від спілкування, демонструє впевненість або збентеження, якщо такі емоції були відчуті.

– Фахівець чи інші діти висловлюють позитивне ставлення до спілкування та вказують на важливість такого типу комунікації.

4. Узагальнення спостережень:

– Зазначаються позитивні аспекти взаємодії за допомогою простої мови, здатність спілкуючів висловлювати думки та бажання продовжувати спілкування.

Цей невеликий загальний сценарій спостереження, може відрізнитися залежно від конкретних умов та контексту взаємодії. Головною метою такого спостереження є виявлення ефективності та комфортності спілкування через просту мову для учасників дослідження.

Крім того, фіксування комунікативних показників та емоційного стану під час спілкування може відбуватися за допомогою спостережень та систематичних записів. Ось можливий підхід до цього процесу:

Фіксування комунікативних показників та емоційного стану:

Об'єкт спостережень: Дитина, що використовує просту мову для спілкування з іншими учасниками дослідження.

Комунікативні показники:

1. Обсяг мовлення:

– Записується кількість висловлених слів, фраз, повідомлень тощо за певний час спілкування.

2. Рівень розуміння співрозмовника:

– Оцінюється ступінь розуміння того, що дитина слухає, уточнюючи реакції або запитання.

3. Адаптація мови до співрозмовника:

– Записується, наскільки дитина здатна адаптувати свою мову до рівня співрозмовника.

Емоційний стан:

1. Вираз обличчя та жести:

– Фіксується звичний вираз обличчя під час спілкування, а також жести, які супроводжують мовлення.

2. Тон голосу та інтонація:

– Записується тон голосу та інтонація, які можуть вказувати на емоційний стан.

3. Реакції на спілкування:

– Фіксуються будь-які емоційні реакції, такі як усмішки, занепокоєння, зацікавлення, роздратування тощо.

Методи фіксації даних:

1. Аудіозапис:

– Запис розмови для подальшого аналізу тону, інтонації та висловлення емоційних реакцій.

2. Відеозапис:

– Запис відео спілкування для аналізу жестів, виразу обличчя та загальної поведінки.

3. Записування спостережень:

– Записи спостережень щодо емоційного стану та реакцій під час спілкування.

Цей підхід дозволяє систематично фіксувати різноманітні аспекти комунікації та емоційного стану дитини під час використання простої мови, що може бути важливим для подальшого аналізу та висновків у дослідженні.

Звичайно, групові дискусії та інтерв'ю можуть стати корисними методами збору даних у межах дослідження щодо використання простої мови для

спілкування з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Ось як це може бути організовано:

Групові дискусії:

Ціль: Зібрати групу учасників для обговорення досвіду використання простої мови у спілкуванні та його впливу на їхнє життя.

Підхід:

1. Формування груп:

– Відбір дітей-учасників дослідження, які використовують просту мову.

– Розділення на групи за віком або рівнем досвіду використання простої мови.

2. Методика дискусії:

– Запитання для обговорення можуть бути спрямовані на їхні враження від використання простої мови, переваги та недоліки, сприйняття оточуючих тощо.

– Створення відкритої атмосфери для вільного обміну думками та досвідом.

3. Фіксація даних:

– Аудіозапис або записи спостережень для подальшого аналізу.

Інтерв'ю:

Ціль: Отримання глибшого розуміння досвіду конкретних учасників у використанні простої мови та його вплив на їхнє життя.

Підхід:

1. Вибір учасників:

– Вибір учасників, які показали високу ефективність чи відмінно реагують на просту мову.

2. Структура інтерв'ю:

– Запитання для розширення розуміння індивідуального досвіду, емоційного відгуку та конкретних ситуацій використання простої мови.

3. Глибинний аналіз:

– Виявлення і аналіз важливих моментів, що виникають у відповідях учасників під час інтерв'ю.

Пропоновані методи дозволяють збирати більше індивідуальних думок та досвіду від учасників дослідження, отримати більш глибоке розуміння впливу простої мови на їхнє життя та сприйняття.

Обробка результатів анкетування, спостережень та інтерв'ю є ключовим етапом в дослідженні. Ось деякі методи, які можуть бути застосовані для обробки отриманих даних:

Обробка результатів анкетування:

1. Статистичний аналіз:

- Розрахунок середніх значень, медіани, моди для кількісних даних.
- Побудова графіків та діаграм для візуалізації результатів.

2. Тематичний аналіз відповідей:

- Групування відповідей за темами чи ключовими поняттями.
- Визначення популярних та менш популярних тем для подальшого

аналізу.

Обробка результатів спостережень:

1. Кодування даних:

- Призначення кодів для різних типів спостережень.
- Категоризація спостережень за ключовими поняттями.

2. Аналіз контенту:

- Виявлення основних тем, що виникають під час спостережень.
- Порівняння і консолідація спостережень для виявлення патернів.

Обробка результатів інтерв'ю:

1. Транскрипція:

- Переведення записів інтерв'ю в текстовий формат.

2. Тематичний аналіз:

- Виділення ключових тем та понять у відповідях.
- Створення кодів для класифікації та категоризації відповідей.

3. Квалітативний аналіз:

– Оцінка та визначення загальних тенденцій у відповідях.

Загальний аналіз:

1. Порівняння даних:

– Порівняння результатів анкетування, спостережень та інтерв'ю для виявлення спільних та відмінних аспектів.

2. Формулювання висновків:

– Створення узагальнених висновків з отриманих даних.
– Формулювання рекомендацій для подальшого дослідження чи можливих застосувань результатів.

Ці методи дозволять систематизувати та аналізувати отримані дані, надати їм структуру та зробити висновки, що є ключовим для подальших дослідницьких аспектів та практичних застосувань результатів.

Таким чином, в результаті нашого дослідження про використання простої мови для спілкування з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування було опитано 20 дітей та підготовлено наступні висновки:

1. Ефективність простої мови:

– Дослідження свідчить про високу ефективність використання простої мови в спілкуванні з дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. Вона дозволяє зменшити бар'єри та полегшити взаєморозуміння.

2. Соціальна та психологічна важливість:

– Використання простої мови виявилось важливим аспектом підтримки соціального та психологічного розвитку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Воно сприяє їхній інтеграції в соціум.

3. Ключові фактори успішного використання простої мови:

– Емпатія, терпимість та стимулювання позитивних реакцій від співрозмовника є ключовими факторами для успішного використання простої мови.

4. Рекомендації для практики:

– Результати дослідження підкреслюють важливість розвитку програм та методик, що спрямовані на підтримку використання простої мови для спілкування з цією категорією дітей.

5. Подальші напрямки досліджень:

– Потреба в подальших дослідженнях для вивчення динаміки розвитку та впливу використання простої мови на довгострокові результати для цієї категорії дітей.

Ці узагальнені висновки відображають основні тенденції та важливі аспекти, виявлені у дослідженні про використання простої мови для спілкування з цією вразливою категорією дітей.

Пропонуємо кілька рекомендацій для подальшого дослідження та можливих застосувань результатів дослідження використання простої мови для спілкування з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування:

1. Детальніше дослідження динаміки:

– Проведення довгострокових досліджень для вивчення динаміки розвитку використання простої мови та його впливу на соціально-психологічний розвиток цієї категорії дітей.

2. Адаптація програм та підходів:

– Розвиток програм та методик, що базуються на результатах дослідження, з метою впровадження в практику соціальної роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування.

3. Розширення обсягу вивчення:

– Включення більшої кількості учасників для більш репрезентативних результатів, а також розширення дослідницького поля на різні регіони чи громади.

4. Аналіз інших аспектів:

– Дослідження впливу використання простої мови на академічні результати, соціальну адаптацію та професійний розвиток цих дітей.

5. Розвиток практичних інструментів:

– Створення практичних підручників чи рекомендацій для психологів, вчителів, соціальних працівників та інших фахівців, що працюють з цією категорією дітей.

6. Міждисциплінарні дослідження:

– Співпраця з психологами, соціальними працівниками, лінгвістами та іншими фахівцями для більш глибокого розуміння механізмів використання простої мови.

Ці рекомендації можуть визначити напрямок подальших досліджень та можливих застосувань отриманих результатів для практики та соціальних програм, спрямованих на підтримку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Пропонований шаблон, який варто використати для аналізу результатів опитування дітей щодо використання простої мови для спілкування:

1. Оцінка загального рівня зручності використання простої мови:

– Оцінка комфорту: Вивчення ступеня комфорту дітей під час спілкування через просту мову. Чи вони відчувають це як природне для себе?

– Оцінка рівня розуміння: Перевірка, наскільки добре діти розуміють повідомлення, що передаються через просту мову. Чи зрозумілі для них інструкції чи вказівки?

2. Вивчення ефективності спілкування:

– Оцінка якості сприйняття: Порівняння відповідей на питання, які стосуються простої мови та складних концепцій. Чи діти краще сприймають інформацію, яка подається через просту мову?

– Оцінка зручності: Вивчення того, наскільки зручно для них використовувати просту мову в порівнянні з більш складною мовою. Чи вони відчувають, що це полегшує спілкування?

3. Врахування реакцій:

– Аналіз емоцій: Виявлення емоційних реакцій дітей на використання простої мови. Чи вони виявляють позитивні емоції при спілкуванні через просту мову?

– Оцінка впливу: Аналіз того, як використання простої мови впливає на їхній розвиток та щоденне спілкування.

Ці кроки можуть допомогти зрозуміти, як діти сприймають та використовують просту мову у спілкуванні та як це впливає на їхній розвиток та комфортність.

Використання простої мови виявилось важливим і ефективним інструментом для створення відкритого та доступного середовища для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Вона забезпечує можливість зрозуміти та бути зрозумілим, полегшує взаєморозуміння та сприяє їхній активній участі у різних сферах життя.

Висновки до Розділу 3

Наступні рекомендації та висновки допомагають поглибити розуміння та підвищити ефективність використання простої мови для інклюзії цієї вразливої категорії дітей:

1. Розробка програм і навчальних матеріалів: Створення навчальних програм та матеріалів, що враховують використання простої мови для спілкування з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Це може включати навчальні посібники для вчителів, соціальних працівників та інших фахівців.

2. Підготовка фахівців: Проведення тренінгів та семінарів для фахівців з підвищення обізнаності про важливість та ефективність використання простої мови для взаємодії з цією категорією дітей.

3. Створення сприятливого середовища: Підтримка створення середовища, де проста мова стає природною частиною спілкування для всіх учасників процесу.

4. Довгострокові вимірювання впливу: Проведення довгострокових досліджень для вивчення динаміки використання простої мови та її впливу на розвиток дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

5. Аналіз різних контекстів: Розширення обсягу дослідження на різні регіони, культури та вікові групи для більш репрезентативних результатів.

6. Вивчення інших аспектів: Дослідження впливу використання простої мови на навчання, соціальну адаптацію та професійний розвиток цих дітей.

7. Міждисциплінарні дослідження: Співпраця з психологами, соціальними працівниками, лінгвістами та іншими фахівцями для більш глибокого розуміння механізмів використання простої мови.

Ці рекомендації визначають напрямок подальших досліджень та можливих застосувань отриманих результатів для практики та соціальних програм, спрямованих на підтримку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

ВИСНОВКИ

Використання простої мови має значний вплив на соціальну та психологічну адаптацію дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Це сприяє їхній інтеграції в соціум, підвищує їхню самооцінку та віру у власні можливості, а також створює безпечне середовище для взаємодії та вивчення.

Результати нашого дослідження свідчать про необхідність подальшого розвитку програм та підходів, спрямованих на підтримку використання простої мови для спілкування з цією вразливою категорією дітей. Рекомендується розробка методик та навчальних матеріалів для фахівців, які працюють з цими дітьми, а також проведення навчальних курсів для підвищення обізнаності про важливість та методики використання простої мови.

Дослідження показало великий потенціал простої мови як інструменту інклюзії. Для подальшого розвитку цієї області слід досліджувати більш широкий спектр впливу використання простої мови на різні аспекти життя цих дітей: від академічного успіху до соціальної адаптації та професійного розвитку.

Ці висновки вказують на важливість та перспективність використання простої мови для інклюзії дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і підкреслюють необхідність подальших досліджень та практичних застосувань в цій області.

Для ще більшої успішності впровадження простої мови як інструменту інклюзії дітей, слід розробляти практичні рекомендації для фахівців, що працюють з цією категорією дітей. Це може включати навчальні програми, тренінги та посібники з підвищення умінь використання простої мови в практичних ситуаціях.

Розширення обсягу дослідження, включаючи більшу кількість дітей з різними характеристиками та регіонами, може допомогти підтвердити загальну придатність простої мови для інклюзії.

Дослідження підкреслює важливість не лише мовної адаптації, але й комплексного підходу до підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Це може включати психологічну підтримку, освіту та доступ до різноманітних ресурсів.

Для отримання повної картини про користь використання простої мови слід також провести довгострокові вимірювання впливу цієї стратегії на розвиток цих дітей та їх подальше включення у суспільство.

Внесок в розвиток соціально-психологічних аспектів інклюзії через використання простої мови може бути ключовим для покращення якості життя та соціального розвитку дітей, які перебувають у важкій життєвій ситуації через відсутність батьківського піклування.

Використання простої мови для соціально-психологічної інклюзії дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, має соціальний та психологічний внесок у соціалізації дитини.

Соціальний внесок:

1. Створення сприятливого середовища: Використання простої мови сприяє створенню більш доступного та інклюзивного середовища для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Це дозволяє їм більш активно брати участь у соціальних процесах.

2. Соціальне включення: Використання простої мови стимулює соціальне включення цих дітей, допомагаючи їм легше взаємодіяти з різними групами та уникати відчуття відчуження.

Психологічний внесок:

1. Підвищення самооцінки: Здатність використовувати мовні засоби, які легше сприймаються, допомагає цій категорії дітей відчувати себе більш впевнено в спілкуванні та взаємодії.

2. Підтримка психічного благополуччя: Використання простої мови створює менше стресу під час спілкування, сприяючи психічному благополуччю цих дітей та підвищуючи рівень комфорту у їхньому оточенні.

Цей підхід відкриває можливості для покращення комунікації та соціальної адаптації цих дітей. Коли мова стає менш складною, вона стає більш доступною та зрозумілою для широкого кола людей, сприяючи підвищенню їхньої адаптації в соціум.

У психологічному аспекті, використання простої мови робить спілкування менш напруженим для цієї категорії дітей. Вони відчують себе більш впевнено та здатними до взаємодії. Це може позитивно вплинути на їхній емоційний стан, підвищуючи рівень комфорту та сприяючи психічному благополуччю.

Розвиток простої мови у соціально-психологічні аспекти інклюзії цих дітей надає можливість для покращення їхнього сприйняття світу навколо, полегшує їхню взаємодію з оточенням та відкриває нові можливості для подальшого соціального та психологічного розвитку.

Використання простої мови також сприяє формуванню більш інклюзивного соціального оточення. Коли спілкування стає менш складним та більш доступним, воно сприяє взаєморозумінню та сприйняттю дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, як активних учасників суспільства.

Засоби простої мови можуть стати ефективним інструментом для створення дружнього та підтримуючого оточення. Це може сприяти не лише їхньому соціальному розвитку, а й відчуттю приналежності, підтримки та важливості серед інших учасників оточення.

Оскільки сприйняття та реакція на мовлення різних осіб може бути різною, варто враховувати індивідуальні особливості кожної дитини. Деякі можуть більше відчувати комфорт у використанні простої мови, тоді як інші можуть відчувати необхідність у більш складному мовленні. Тому важливо розглядати цей підхід як один із засобів підтримки, а не виокремлювати його як єдиний правильний шлях до взаєморозуміння.

Загалом, внесок простої мови у соціально-психологічні аспекти інклюзії відіграє важливу роль у покращенні якості життя цих дітей, підвищує їхню інтегрованість у суспільство та сприяє створенню більш дружнього та сприйнятливого середовища для всіх учасників.